

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exordium

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

DOMINICA LÆTARE.

Textus.

Historia Passionis.

EXORDIUM.

MAjores nostri hodiernam Dominicam elegati nomine insigniverunt ex *Etā. 54. v. 1. Lætare sterilis, quæ non parit.* Hoc de Ecclesia N. T. intelligendum est, quæ respectu Judaicæ Synagogæ sterilis habitavit, postea vero adeo crevit, ut multo plures liberos pepererit, quam olim in Ecclesia Judaica, quæ arctis terminis inclusa fuit, nati sunt. In V. T. enim dicebatur: Annunciat verbum suum Jacob: statuta sua & judicia Israël. Non fecit taliter omni nationi, *Psal. 147. v. ult.* In N. T. vero gratia Dei salutifera multo præclarior omnibus apparuit, *Tit. 2. v. 11.* Quicumque enim nomen Domini invocaverit, sive Judæus sive gentilis sit, nunc salvati potest, *Joël. 2. v. ult.*

Imprimis pii Vereres hoc ipso respexerunt hodiernum Evangelium, ubi quidem principiò in deserta abducimur, ubi omnium rerum penuria est: sed tandem hoc fulcitur solatio, quod Christus in deserto quoque Lætare suum suis apparere sinat, ita eos cibans, ut plus remaneat, quam initio adfuit.

Evangelium hodiernum exhibet

I. *Triplicem Querelam.* quæ respicit

1. *Vitius carentiam.* Nisi Protoplasti no-

stri in peccata prolapsi fuissent, in Paradiso manere, ibique ex nobilissimis ejus fructibus, ad satietatem usque satiari potuissent, seducti vero à Diabolo, expulsi ex eo sunt, & cum liberis & posteris suis in solitudinem devenerunt, ubi jam querelam ingeminare cogimur: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur, *Matth. 6. v. 31.* Hanc miseriam à Satana ortam credamus oportet. Agnoscamus igitur illud, cum Micha dicentes: Iram Domini portabo, *Mich. 7. v. 9.*

2. *Apostolorum dissidentiam.* Ubi enim ad Philippum ait: Unde ememus panes, ut manducent hi? continuo ille subducit rationem, inquit: Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat. q. d. Optime Magister, tantum pecuniæ non paratum est, ut panem pro tanta multitudine emere queamus, & licet paratum esset, unde panes in solitudine acciperem? Dimitte igitur turbam, cur tantum negotium tibi facestes, ut populum hunc cibare præsumas, viderint ipsi, ubi cibum accipiant. Sic & Andreas, postquam quinque panes hordeaceos, & pisciculos duos comparavit, ad Dominum ait: Hæc quid sunt, inter tantos?

y 2

Idem

Idem adhuc hodie familiare est, ut externis modo mediis intenti, & his paratis, tranquillo & læto animo simus. Ubi vero illa deficiunt, animis cadimus, non credentes, quod exiguo Deus nos cibare & sustentare possit. Hæc turpis diffidentia est, quam genuini Christiani cane & angue pejus fugere debent. Non enim manus Domini invalida est, Num. 11. v. 23. verum, ut plurimis exemplis probavit, non difficile est ei salutare, vel in multis, vel in paucis, 1. Sam. 14. v. 16.

3. *Populi imprudentiam*, qui Christum Regem facere vult. Opinabantur enim hoc modo se felices fore, si ejusmodi Regem haberent, qui sine labore & molestia se sustentare possit: sicut adhuc hodie multi reperiuntur, qui penes Evangelium nil nisi terrenas felicitates & abundantiam quarunt, quando vero persecutiones ingruunt, animis collabescunt & deficiunt, hi sunt inimici crucis Christi, quorum Deus venter est, Phil. 3. v. 19.

II. *Triplicem Medelam*, quæ fluit

1. *Ex Christi commiseratione*. Sublevavit enim oculos, & vidit, multitudinem maximam venire ad se. Nec hoc modo, sed & continuo meditabatur, quomodo cibari illi possint. Idem adhuc hodie præstat: sicut enim pusillum & magnum ille fecit, ita æqualiter cura est illi de omnibus, Sap. 6. v. 9.

2. *Ex panum multiplicatione*. Accipiens enim panes quinque hordeaceos, ita eos benedictione sua multiplicabat, ut discipulis sub manibus crescerent. Ita adhuc hodie multiplicat panes, multiplicat vinum, dum quotannis terrâ educit, alias dudum fame per eundem nobis fuisset, Ps. 104, 14.

Perstat enim promissio ejus, quod cunctis diebus terræ, sementis & messis, frigus & æstus, æstas & hyems, nox & dies non requiescere debeant, Gen. 8. v. 22.

3. *Ex populi saturatione*. Omnes enim impleti sunt. Ex quo colligere est, quod non modo ad necessitatem, sed & ad sufficientiam comederint, hæc Dei benedictio fuit. Alias enim comedere, ne saturemur, possumus, Hag. 1. v. 6.

III. *Triplicem Cautelam*, quæ tribus Regulis includi potest:

1. *Christum sequere*. Hac in parte populus nobis exemplo suo præit, quem merito imitari convenit. Ipse enim via est, hunc qui sequetur, à patria cœlesti non aberrabit. Ipse est veritas, qui eum sequitur, non in devia veniet, Ipse vita, qui eum sequitur, nunquam morietur, Joh. 14. v. 16.

2. *Vocationi insiste*. Sicut enim ad discipulos ait: Facite homines discumbere: ita cuiuslibet certam stationem assignavit, in hac per sistat, & sicut unum quemque vocavit Deus, ita ambulet, 1. Cor. 7. v. 17. mundus enim est cujus rectum est opus, Prov. 21. v. 8. Deus eum clementer respicere, & benedictione sua cumulare vult, ut nihil ei deficiat, Sir. 11. v. 12.

3. *Fragmenta collige*. Ut enim impleti sunt, dixit Dominus discipulis suis: Colligite, quæ superfuerunt fragmenta, ne pereant. Sic & nos dona Dei, quibus nos beavit, comparcere æquum est, ut & alio tempore necessitati nostræ, & pauperibus inservire possimus. Propterea mandat Apostolus parentibus, ut filiis thesaurizent, 2. Cor. 12. v. 14. 1. Tim. 5. v. 8.

Iterum hæc brevis hodierni Evangelii idea est, quomodo ad propositum nostrum

tra-

tractari potuiffet. Jam sine ulteriori præloquio ad meditationem Passionis Dominicæ nos conferemus, quæ tripartitò dividi potest: ut fit

- I. Confistorialis processus.
- II. Petri lapsus.
- III. Judæ interitus.

J. J.

Exegetis.

TRibus nos judiciis subjiciendi fuimus, partim in vita, & in præfente, partim pòst mortem, & in alterò mundo. In hoc mundo judicium Dei incipit à domo Dei, 1. Petr. 4. v. 17. 1. Cor. 11. v. 31. pòst obitum sequitur judicium novissimum, ubi omnes manifestari nos oportet ante tribunal Christi, 2. Cor. 5. v. 10. Et hoc ipsum excipit judicium æternum, in stagno, ardente sulphure & igne, quæ mors est secunda, Apoc. 21. v. 8.

Verùm Servator noster inde nos liberavit, dum triplici judicio pro nobis se sistere voluit.

1. *Coràm judicio paterno.* Id factum in horto Oliveti, ubi judicium audivit, quòd calicem crucis bibere, & pro lapso genere humano mortem sustinere deberet, unde ipsi sudor sanguineus expressus, ut guttæ quoque in terram deciderint.

2. *Coràm judicio Ecclesiastico:* ubi Princeps Sacerdotum, Scribæ, & totum Syneodium unanimiter ipsum condemnarunt, & mortis reum pronunciarunt.

3. *Coràm judicio Politico:* ubi Romano Præsidi Pontio Pilato traditus, pòst toleratam flagellationem, dolorosam ex spinis

coronationem, & multa opprobria, ad mortem ignominiosissimam crucis condemnatus fuit.

De primo judicio, quod coràm Patre suo cœlesti sustinuit, antè ostiduum egimus. Jam sequitur, quomodo ad judicium Ecclesiasticum abductus fuerit. Hinc Evangelistæ: Cohors autem, & tribuni, & ministri Judæorum, comprehenderunt Jesum & ligaverunt eum, & adduxerunt eum ad Annam primùm, deindè ad Caipham, Principem Sacerdotum, ubi Scribæ & Seniores convenerant.

Hic sex membra sedulò observemus:

1. *Ligationem.* Judas illis signum dederat, quòd si osculatus Dominum fuerit, non multùm cessarent, sed continuò manum injicerent, & tenerent eum, ne iterum elaberetur. Id non insuper habuerunt. Cohors enim, & tribuni, & ministri Judæorum comprehenderunt Jesum & ligaverunt eum. Hic perpendite Dilecti! quomodo Servatorem dilectissimum tractaverint! Erat enim magna cohors, sicut supremus tribunus in fonte *χιλιαρχου* vocatur, quibus se adjunxerant *επατηροι τε ηγε*, sicut Lucas refert: illi igitur omnes procul dubio operam suam junxerunt, & ita Dominum constinxerunt, ut elabi ipsis minus potuerit. Nonnullos conjunctis viribus ipsi manus pòst terga revinxisse, alios laqueos collo ejus injecisse, alios catenis ipsum ligasse, nocte tenebrosa ipsum immisericorditer per lutum & lapides, ad Palatium Caiphæ traxisse, multisque verberibus affecisse, probabile est, sicut hæc de re conqueritur, Psal. 22. v. 13.

Vincula hæc Christi probè considerabimus, sunt enim